

အာဏာပိုင်များအနေဖြင့် ရိုက်တာသတင်းထောက်များအပေါ် စွဲချက်တင်ထားသည်ကို ရုပ်သိမ်းရမည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ တရားစွဲအာဏာပိုင်များမှ ရိုက်တာသတင်းထောက်များဖြစ်သည့် ဝလုံးနှင့် ကျော်စိုးဦးတို့အား တရားစွဲဆိုခြင်းကို ချက်ချင်း ရုပ်ဆိုင်းပေးရန် ပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဥပဒေပညာရှင်များကော်မရှင်မှ ယနေ့တွင်တောင်းဆိုလိုက်သည်။

သတင်းထောက်များအဖြစ် ထိုသူနှစ်ဦးတို့သည် မိမိတို့၏အလုပ်ကို လုပ်ဆောင်နေခြင်းအတွက်ကြောင့် သော်လည်းကောင်း၊ အင်းဒင်ကျေးရွာတွင် စစ်တပ်မှ ကျူးလွန်ခဲ့သည့် ဥပဒေမဲ့ သတ်ဖြတ်မှု အပါအဝင် ရခိုင်ဒေသရှိ လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုများအား ဖော်ထုတ်ခြင်းအတွက်လည်းကောင်း တရားစွဲခံခဲ့ရသည်။

ယနေ့နံနက်ခင်းတွင် ရန်ကုန်မြို့ မြောက်ပိုင်းခရိုင်တရားရုံးတော်ရှိ မြောက်ပိုင်းခရိုင်တရားသူကြီးမှ ၁၉၂၃ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံ အစိုးရလျှို့ဝှက်ချက် အက်ဥပဒေဖြင့် စွဲချက်တင်မှုကို လက်ခံခဲ့သည်။ ယင်းဆုံးဖြတ်ချက်သည် သတင်းထောက်များအပေါ် တရားစွဲဆိုမှုပြုလုပ်ရန်နှင့် ၎င်းတို့အား ဆက်လက်ထိန်းသိမ်းချုပ်နှောင်ရန်ခွင့်ပြုခဲ့သည်။

“တရားလိုဘက်မှ မြောက်လကြာ တရားရုံးကြားနာမှုတစ်လျှောက်တွင် အမှားကျူးလွန်ခဲ့ကြောင်း နိုင်မာသည့် သက်သေအထောက်အထားများ ပြသနိုင်ခြင်း မရှိခဲ့ပါ။ သို့ဖြစ်၍ သတင်းထောက်များအား ဆက်လက် တရားစွဲဆိုမှုပြုရန် ခွင့်ပြုပေးခြင်းအတွက် ကျိုးကြောင်းညီညွတ်သော ဥပဒေရေးရာ အကြောင်းပြချက်အား မှန်းဆရန် ခက်ခဲလှပါသည်” ဟု ရန်ကုန်အခြေစိုက် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဥပဒေပညာရှင်များကော်မရှင်မှ ဥပဒေအကြံပေး Mr. Sean Bain မှ ပြောသည်။

မြန်မာနိုင်ငံရှိ ရာဇဝတ် ကျင့်ထုံးဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၅၃(၁) အရ တင်သွင်းသည့်သက်သေ အထောက်အထားများသည် ပြစ်မှုထင်ရှားကြောင်း ခိုင်လုံမှု မရှိပါက တရားသူကြီးတစ်ဦးအနေဖြင့် စွပ်စွဲခံရသူအား စွဲချက်မှ လွတ်ပေးရမည်ဖြစ်သည်။

ထိုအချက်အပေါ် အခြေပြုလျက် စွဲချက်များအား ရုပ်သိမ်းပေးရန် ခုခံချေပသူရှေ့နေများဘက်မှ တင်သွင်းသည့်လျှောက်လဲချက်ကို ယနေ့ ဆုံးဖြတ်ချက်အားဖြင့် ပယ်ချခံခဲ့ရသည်။

“ယနေ့ဆုံးဖြတ်ချက်သည် နိုင်ငံရေးအရ အကဲဆတ်သောအမှုများနှင့် ရင်ဆိုင်ရသည့်အခါတွင် တရားစီရင်ရေးနှင့် တရားစွဲအဖွဲ့အစည်းတို့၏ လွတ်လပ်မှုနှင့် သမာသမတ်ကျမှုတို့အတွက် စိုးရိမ်ဖွယ်ဖြစ်စေသည်။” ဟု Bain မှ ပြောသည်။

“တရားရေးလုပ်ငန်းစဉ်အပေါ် အများပြည်သူတို့၏ ယုံကြည်အားထားမှုနှင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးတို့အတွက် အစိုးရ၏ ကတိကဝတ်ထားမှုကို လျော့ပါစေသည်” ဟု ၎င်းမှ ဖြည့်စွက်ပြောကြားခဲ့သည်။

ICJ ၏ ဥပဒေအကြံပေးပုဂ္ဂိုလ်များသည် ယင်းအမှုအား စောင့်ကြည့်ခဲ့ကြပြီး ယနေ့တွင်လည်း တရားရုံးတွင် ရှိခဲ့ကြသည်။ သတင်းထောက်များသည် ၂၀၁၇ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၁၂ ရက်နေ့တွင် ထိန်းသိမ်းချုပ်နှောင်ခြင်းခံခဲ့ရပြီး၊ ၂ ပတ်တာမျှ ဥပဒေရေးရာ အကူအညီများ လက်လှမ်းမီမှ မရရှိခဲ့ကြပါ။

“ထိုအမှုသည် မြန်မာနိုင်ငံ၌ မျှတသော တရားစီရင်ခြင်းဆိုင်ရာအခွင့်အရေးအား လိုက်နာမှုမရှိကြောင်း ဖော်ပြနေသည်” ဟု Bain ပြောသည်။

“ရှေ့နေကိုလက်လှမ်းမီမှ၊ ပြင်ပနှင့်ဆက်သွယ်ခွင့်မပြုဘဲ ထိန်းသိမ်းချုပ်နှောင်ခြင်းခံရမှုနှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဥပဒေ၊ ပြဌာန်းဥပဒေနှင့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေရှိ အာမခံထားသည့် မျှတသော တရားစွဲဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးကို ပြောင်ကျကျကျူးလွန်ခဲ့သည်ကို ထောက်ဆလျှင် ကနဦးကတည်းက ၎င်းတို့အပေါ် အကျဉ်းချခြင်းသည် ဥပဒေနှင့်ညီညွတ်ခြင်းမရှိပါ” ဟု Mr. Bain မှ ပြောသည်။

“အာဏာပိုင်များအနေဖြင့် စုံစမ်းရေးသတင်းထောက် (investigative journalists)အဖြစ် ဥပဒေနှင့်အညီ မိမိတို့၏ လုပ်ငန်းတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ခဲ့သည် မြင်သာသည့်ယင်းပုဂ္ဂိုလ်များအား ရာဇဝတ်မှုဆိုင်ရာ တရားစွဲဆိုမှုမှ ချက်ချင်းရုပ်သိမ်းပေးသင့်သည်။” ဟု Mr.Bainမှ ဖြည့်စွက်ပြောသည်။

သတင်းထောက်များအပါအဝင် မည်သူမဆိုပြင်းထန်သောလူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုများနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် သက်သေအထောက်အထားများကို သတင်းလိုက်ခြင်းနှင့် ထုတ်ဝေခြင်းအပေါ်မူတည်၍ ထိန်းသိမ်းချုပ်နှောင်ခြင်းနှင့် တရားစွဲဆိုခြင်းတို့သည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဥပဒေနှင့်လည်းကောင်း၊ လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်နှင့် လူ့အခွင့်အရေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်သူများ၏ စံချိန်စံနှုန်းနှင့်လည်းကောင်း ကိုက်ညီမှုမရှိပါ။

တရားလိုရှေ့နေများ အခန်းကဏ္ဍဆိုင်ရာ ၁၉၉၀ ခုနှစ်၊ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂလမ်းညွှန်ချက်၏ အပိုဒ် ၁၄ တွင် စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးအရ စွဲချက်များသည် ခြေခြေမြစ်မြစ်မရှိသည့်အခါ တရားလိုရှေ့နေများအနေဖြင့် တရားစွဲဆိုမှုအားရပ်ဆိုင်းရမည့် လိုက်နာရမည့်တာဝန်ဝတ္တရားရှိကြောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။ ၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် ထုတ်ဝေသည့် မြန်မာနိုင်ငံ ဥပဒေအရာရှိများ၏ ကျင့်ဝတ်တွင် တရားလိုရှေ့နေများအနေဖြင့် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေရှိ တရိုတသေထိန်းသိမ်းထားသည့် အခွင့်အရေးများကို ကာကွယ်ရန်သော်လည်းကောင်း၊ “သင့်လျော်ပြီး မျှတသော တရားမျှတမှုကို ပံ့ပိုးပေးရန်သော်လည်းကောင်း ပြဌာန်းထားပါသည်။”

ဥပဒေအကြံပေးပိုင်ခွင့်ဟူသည် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးအခြေခံ သဘောတရား၏ အခြေခံမူဖြစ်ပြီး ကမ္ဘာ့လူ့အခွင့်အရေးကြေညာစာတမ်း၏ အပိုဒ် ၁၁ အပါအဝင် နိုင်ငံတကာလူ့အခွင့်အရေးများနှင့် စံချိန်စံနှုန်းများတွင်လည်း ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၏ ပုဒ်မ ၁၉ နှင့် ပုဒ်မ ၃၇၅ တွင်လည်းကောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးဥပဒေ (ပုဒ်မ ၃၄၀) တွင်လည်းကောင်း၊ တရားရုံးလက်စွဲ (ပုဒ်မ ၄၅၅(၁)) တွင်လည်းကောင်း၊ ရဲလက်စွဲ (ပုဒ်မ ၁၁၉၈-အပိုဒ်:ဂ) တွင်လည်းကောင်း၊ အကျဉ်းထောင်အက်ဥပဒေ (ပုဒ်မ ၄၀) တွင်လည်းကောင်း ဥပဒေရေးရာ ခုခံကာကွယ်ပိုင်ခွင့်အတွက် အာမခံပေးထားပါသည်။

ကမ္ဘာ့လူ့အခွင့်အရေးကြေညာစာတမ်းမှ မျှတသော တရားစစ်ဆေးစီရင်မှုအခွင့်အရေး၊ လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်၊ လွတ်လပ်မှု အစရှိသည် အခွင့်အရေးတို့ကိုလည်း အသိအမှတ်ပြုထားပါသည်။

လူ့အခွင့်အရေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်သူများဆိုင်ရာ ကုလသမဂ္ဂကြေညာစာတမ်းနှင့် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ အမျိုးသားလိုခြံရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက်ရပိုင်ခွင့် အခြေခံမူများ (The Tshwane Principles) သည်လည်း ဆီလျော်သက်ဆိုင်ပါသည်။

Today the ICJ called on Myanmar’s prosecutorial authorities to immediately end the prosecution of Reuters journalists Wa Lone and Kyaw Soe Oo. The two have been subject to prosecution solely for doing their job as journalists and for exposing human rights violations in Rakhine State, including unlawful killings in Inn Dinn Village admitted to by the military.

In Yangon this morning a Northern District Court Judge accepted charges filed under the 1923 Official Secrets Act. This decision permits ongoing prosecution of the journalists and extends their detention.

“The prosecution has failed to provide credible evidence of any wrongdoing throughout six months of hearings. It is therefore hard to imagine a valid legal rationale for allowing ongoing prosecution of the journalists,” said Mr Sean Bain, legal adviser for the ICJ in Yangon.

Section 253(1) of Myanmar's Code of Criminal Procedure requires a judge to dismiss charges against accused persons if the evidence presented fails to warrant a conviction. A motion for charges to be dismissed on this basis, submitted by defense lawyers, was effectively rejected by the decision today.

"Today's decision raises real concerns about the independence and impartiality of the judiciary and prosecution when confronted with politically sensitive cases," Bain said. "The case significantly undermines the government's stated commitments to reforming and building public confidence in judicial process," he added.

ICJ legal advisers have monitored the case and were present in Court today. The journalists were first detained on 12 December 2017 and had no access to legal representation for almost two weeks.

"The case is also emblematic of the lack of adherence to fair trial rights in Myanmar," Bain said.

"Their confinement remains unlawful given an initial period of incommunicado detention without access to lawyers, and other flagrant violations of the fair trial rights guaranteed in the Constitution, statutes and international law." "Authorities should immediately end criminal proceedings against these men who appear to have been lawfully doing their job as investigative journalists," he added.

The detention and prosecution of anyone, including journalists, based solely on the collection and publication of evidence relevant to serious human rights violations, is inconsistent with international law and standards on freedom of expression and on human rights defenders.

Article 14 of the 1990 UN Guidelines on the Role of Prosecutors states that prosecutors are obliged to discontinue prosecution when the investigation shows the charges to be unfounded. Myanmar's new Code of Ethics for Law Officers, launched in 2017, requires prosecutors to protect rights enshrined in the Constitution and to "provide a proper and fair administration of justice."

The right to legal counsel is a bedrock rule of law principle that is set out in a range of international human rights laws and standards, including in article 11 of the Universal Declaration of Human Rights. Sections 19 and 375 of the Myanmar Constitution guarantee the right of legal defense, as does Myanmar's Code of Criminal Procedure (section 340), Courts Manual (section 455(1)), the Police Manual (section 1198c) and the Prisons Act (section 40).

Fair trial rights, freedom of expression, and the right to liberty are also recognised by the Universal Declaration of Human Rights.

Also relevant are the UN [Declaration on Human Rights Defenders](#), and the Global [Principles on National Security and the Right to Information \(The Tshwane Principles\)](#).

Read also:

ICJ (July 2017) Myanmar: officials must drop charges against Reuters journalists – [English](#)

ICJ (December 2017), *Reuters Journalists in Myanmar: respect their rights, end their incommunicado detention* – [English](#) and [ဗမာစာ](#)

ICJ (May 2016), Handbook on Habeas Corpus in Myanmar – [English](#) and [ဗမာစာ](#)